

4/2005

JAPANILAISEN KULTTUURIN YSTÄVÄT ry

日本文化友の会

表彰状

フィンランド・日本文化友の会殿

貴団体はフィンランド共和国における我が国の
文化の普及に尽力されもってわが国と
諸外国との友好親善に寄与し
その功績顕著なものがあります
ここに深甚なる敬意を表すを
ともに表彰します

平成十七年七月八日

外務大臣 町村信孝

TOMO (suomeksi ystävä) on Japanilaisen kulttuurin ystävät ry:n jäsenlehti, joka ilmestyy neljästi vuodessa ja on jäsenille maksuton. Painos: 550 kpl.

Päätoimittaja: Paula Ronkainen, puh. 0400 86 11 28. Aineisto on tervetullutta lehteen 15.2.2006 mennessä: paula.ronkainen@japaninkulttuuri.net

Ilmoitushinnat: 1/1 s. 60 € (toisto 50 €), 1/2 s. 34 € (25 €), 1/4 s. 20 € (18 €)

JAPANILAISEN KULTTUURIN YSTÄVÄT RY / JOHTOKUNTA 2005

Puh.joht.	Ronny Rönqvist	09- 595 068
Varapuh.joht.	Fred Kapri	09- 692 7522 fred.kapri@japaninkulttuuri.net
Sihteeri	Ulla Arjamaa	09-724 5031 ulla.arjamaa@japaninkulttuuri.net
Taloudenhoitaja	Antti Lappalainen	09- 698 649 lappalaiset@pp.inet.fi
Jäsenet	Tomoko Saito-Soinisalo	040-548 1180 tomokosaso@kolumbus.fi
	Paula Ronkainen	0400-861 128
	Raino Hurme	
Varajäsenet	Seija Savolainen	050-5367 039 seija.savolainen@hel.fi
	Laura Lappalainen	09- 698 6496

YHDISTYKSEN MUUT TOIMIHENKILÖT

Kirjastonhoitaja	Pirjo Kytö	050-412 7582
Matkat	Minna Karensalo	040-846 9418
Julkaisujen myynti	Antti Lappalainen	09- 698 6496
Tomon päätoimittaja	Paula Ronkainen	0400 86 1128

HARRASTUSPIIRIEN OHJAAJAT

Elokuvat	Ronny Rönqvist	09- 595 068
Ikebana	Laura Lappalainen	09- 698 6496
Japanin kieli	Pia Matilainen	pia.matilainen@japaninkulttuuri.net
Japanin keskustelu	Midori Tsunoi	0400-462 079
Kalligrafia	Yoko Kobayashi-stjerna	09- 724 6746
Ruoka	Kenichi Kakuta	09- 395 2992 (klo 12.00 jälk.)
	Fred Kapri	09- 692 7522

Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry.

Japanilaisen kulttuurin ystävät ry (JKY) on perustettu vuonna 1978. Yhdistyksen tavoitteena on tehdä japanilaista kulttuuria tutuksi suomalaisille ja kertoa japanilaiselle suomalaisesta kulttuurista. JKY järjestää vuosittain VEDEN ÄÄNI-konsertin, teatteri- ja konserttiryhmien vierailuja, näyttelyitä, elokuvailtoja ja myyjäisiä.

Julkaisut:

Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Tomojäsenlehti, vuosittain ilmestyvä Japanin kulttuurin eri aloja käsittelevä Hashi-julkaisu, japanin kielen oppikirja ja siihen liittyvä suomi-japani-suomi sanasto.

Yhdistyksellä on oma kirjasto.

Harrastuspiirit:

kielikurssit, ikebana, ruoka, origami, kalligrafia, japanilaiset miekat, taide- ja antiikkipiiri, perinnejuhlat ja matkat.

Kotisivut: www.japaninkulttuuri.net

YHDISTYKSEN KIRJASTO

Yhdistyksellämme on hyvä kokoelma suomenmennettua japanilaista kauno-kirjallisuutta ja tieto- ja taideteoksia erikielisinä. Kirjastoon tilataan myös englanninkielisiä lehtiä **The East** (tekstejä kulttuurista tekniikkaan) ja **Daruma** (japanilaista taidetta ja antiikkia).

Jos haluat käydä kirjastossa, sovi siitä puhelimitse: Pirjo Kytö 050-4127582, Ulla Arjamaa 09- 724 5031 tai Laura Lappalainen 09- 698 6496. Kirjasto sijaitsee yhdistyksen kerhotila **TOMOHIMASSA** os. Wecksellintie 6.

日本文化友の会

日本文化友の会は1978年に設立され、フィンランドの人たちに様々な日本文化を紹介し、又日本人にフィンランドの文化を知ってもらうことを目的としています。当会は年一度の「水の音」コンサートを初め、日本から劇団やオーケストラ、映画などを招請しています。

出版活動としては、日本語テキストその付属カセットテープ、年一回発行の総合日本文化特集誌「橋」、年4回発行の当会機関誌「友」などがあります。

またサークルとして。生花、書道、言葉のボール、折紙、料理の各部が活動しており、その他にも旅行、遠足や伝統的な祭り事も行っています。さらに日本の美術展覧会のアレンジにも協力しています。当会には専属の図書館もあります。

当会への連絡先は、「P.O.Box 34, 00101 Helsinki, 電話ファックス 09-698 6496」です。

こんにちわ

Vihdoinkin maa on valkea uudesta ja tuoreesta lumesta. Olen nauttinut lämpimästä syksystä, mutta vasta nyt huomaan ensilumen tultua, että olen kaivannut myös lumen tuomaa valoisuutta.

Tomo on tuhti lukupaketti näin sopivasti joulun alla. Mukana on paljon tapahtumia Japanista kuten ystävyysmatka Obaraan ja maailmannäyttely sekä Hiroshiman ja Nagasakin muistotilaisuus.

Lisäksi Soile Paasonen on valmistelemassa keraamista näyttelyä Japanissa puolen vuoden ajan ja saamme häneltä kuulla viimeisimmät kuulumiset.

Yukako Uemura kirjoittaa japaniksi aiheesta じょんならん ja Ulla Arjamaa Caisan Japani-päivistä.

Funa Benkei—noo-näytelmästä kerrotaan, ja opas kanjien maailmaan—kirja arvioidaan. Lisäksi on monta muuta asiaa kuten herkulliset japanilaiset sananlaskut.

Joulukiireet saavuttavat meidät vähitellen. Olen kuitenkin oppinut nauttimaan joulusta vain sen olennaisen. Tärkeää ei ole enää jouluruoat, lahjat, joulusiivous, vaan itselle tärkeäksi on tullut tunnelma ja hetken kiireettömyys, vaikka sushin ja tomon kera.

Terv. Paula
Tomon päätoimittaja

SISÄLLYS

Tomo-tiedot	2
Johtokunta 2005	2
Yhdistystietoja	3
Japanin Ulkoministerin kunnianosoitus yhdistyksellemme	5
Nopeampaa tiedonkulkua	6
Kokouskutsu	7
Mochi-juhla	8
Ystävyysmatka Obaraan	9
じょんならん	12
Tuhannet hiljentyivät Hiroshimassa ja Nagasakissa	14
Caisan Japani-päivät	16
Funa Benkei	16
Jalat maassa—Japanissa	19
Opas kanjien maailmaan	20
Oshidori, rakkautta	22
Japan Foundation	24
Runoja	26
Japanilaiset sananlaskut	28
Yhdistyksen julkaisut	32
Harrastuspiirit	34

Japanin Ulkoministerin kunnianosoitus yhdis- tyksellemme

Jo loppukesällä saimme epävirallisen tiedon siitä, että Japanilaisen Kulttuurin Ystävät r.y. -yhdistykselle tulaisiin luovuttamaan tunnustus työstämme Suomen ja Japanin kulttuurisuhteiden kehittämisen puolesta. Lokakuun 20. päivänä tämä tunnustus virallisesti luovutettiin yhdistyksellemme suurlähetystön residenssissä pidetyssä seremoniassa. Samassa yhteydessä luovutettiin vastaavanlainen tunnustus myös Marimekon maineikkaalle tekstiilisuunnittelijalle Ishimoto Fujiwolle.

Tunnustusdiplomi (katso kansikuva) on Japanin ulkoministerin Machimura Nobutakan allekirjoittama ja virallinen englanninkielen käännös kuuluu:

OFFICIAL CERTIFICATE OF COM- MENDATION

To the Friends of Japanese Culture Society

In recognition of the distinguished services in spreading Japanese culture in the Republic of Finland and contributing to the deepening of friendship between Finland and Japan, this Certificate of Commendation is hereby awarded with deepest appreciation.

July 8, 2005

MACHIMURA Nobutaka
Ministry for Foreign Affairs of Japan

Luovutustilaisuudessa, johon mm. oli kutsuttu koko JKY:n johtokunta, suurlähettiläs Kondo Shigeo piti puheen, jossa hän lausui tunnustuksen siitä työstä, jota Japanilaisen Kulttuurin Ystävät vuosien varrella ovat tehneet japanilaisen kulttuurin tunnetuksi tekemiseksi Suomessa. Hän mainitsi myös erikseen monivuotisen Japani-päivä -tapahtuman Annan-talolla, joka on saanut ihailtavan paljon ihmisiä liikkeelle.

Vastauspuhevuorossaan puheenjohtajamme Ronny Rönqvist kiitti yhdistyksemme saamasta tunnustuksesta. Hän mainitsi mm. että eräs tärkeä osatekijä tämän työn onnistumiselle on ollut yhdistyksemme perustamisesta alkaen vallinneet erinomaiset suhteet Japanin suurlähetystön kanssa.

Luovutustilaisuus päättyi Suurlähettiläs Kondon tarjoamaan erinomaiseen buffet-illalliseen, jonka lomassa oli mahdollisuus seurustella ja edelleen keskustella illan teemoista.

Nopeampaa tiedonkulkua varten Japanin kulttuurin ystävät ovat perustamassa sähköpostituslistaa

- Ilmoittaudu listalle ja saat lyhyellä varoitusajalla tietoja uusista tapahtumista!

Tomo-lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Kokemuksesta tiedämme, että Japaniin liittyviä tapahtumia ja tilaisuuksia saattaa kuitenkin ilmaantua niin lyhyellä varoitusajalla, ettei niistä ole mahdollisuus ilmoittaa jäsenlehdessä tai tiedotteissa. Siksi haluaisimme luoda e-postituslistan, jonka välityksellä saisimme nopeasti tällaista tietoa lähetettyä jäsenille.

Jos olet kiinnostunut saamaan ajankohtaista tietoa sähköpostitse, ilmoitatko sähköpostiosoitteesi johtokunnan jäsenelle Fred Kaprille sähköpostituslistan luomista varten: fred.kapri@japaninkulttuuri.net

In Memoriam

Rouva Seija Korhonen, The Scandinavia-Japan Sasakawa Foundationin monivuotinen sihteeri kuoli 26.7.2005 70-vuoden ikäisenä. Seija Korhonen toimi lentoemäntänä ennen avioitumista Finnairin edesmenneen pääjohtajan Gunnar Korhosen kanssa. Sitten hän toimi pääjohtajan ja johdon monivuotisena sihteerinä Finnairissa. Hyvien Japani-suhteittensa ansiosta Gunnar Korhonen kutsuttiin Scandinavia-Japan Sasakawa-säätiön toiseksi puheenjohtajaksi prof. Erik Allardtin rinnalla säätiön uloitettua toimintansa Suomeen 1980-luvulla. Seija Korhonen ryhtyi säätiön Suomen yksikön sihteeriksi ja toimistonhoitajaksi ja hoiti tätä tointa kuolemaansa saakka. Näinä vuosina hän tehokkaalla tavalla hoiti Sasakawa-säätiön asioita ja tuli siten tutuksi monille Japani-asioissa säätiöltä apurahaa anojille.

Japanilaisen kulttuurin ystävät ry

KOKOUSHUTSU

SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN VUOSIKOKOUS 2006

Aika Tiistai 21.2.2006 klo 17.30

Paikka Annantalon auditorio, 2. krs, Annankatu 30, Helsinki

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen järjestäytyminen: valitaan puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja kaksi ääntenlaskijaa
3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
4. Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi
5. Yhdistyksen vuoden 2005 toimintakertomuksen hyväksyminen
6. Yhdistyksen vuoden 2005 tilien ja tilintarkastajien lausunnon esittäminen. Tilinpäätöksen hyväksyminen sekä tili- ja vastuuvapauden myöntäminen johtokunnalle ja taloudenhoitajalle.
7. Jäsenmaksun suuruudesta sekä jäsenmaksun maksuajasta päättäminen
8. Toimintasuunnitelman ja talousarvion hyväksyminen vuodelle 2006
9. Johtokunnan jäsenten valinta. Valitaan puheenjohtaja ja johtokunnan varsinaiset jäsenet ja varajäsenet.
10. Kahden tilintarkastajan ja heidän varamiestensä valinta vuoden 2006 tilejä ja hallintoa tarkastamaan
11. Muut johtokunnan tai jäsenten esittämät asiat
12. Kokouksen päättäminen

Vain jäsenille

PERINTEINEN VUODEN VAIHTUMISEEN LIITTYVÄ

MOCHI-JUHLA

La 14.1.2006 klo 14.50 – 17.00

Kirja-juhlasalissa
Osoite: Kirjatyöntekijäinkatu
10, 1. krs (Kruunuhaka)

Perinteinen vuoden vaihtumiseen liittyvä perhetapahtuma. Mochin, uudenvuoden riisikakkujen, tekoa autenttisin välinein.

Tule valmistamaan oma mochi-kakkusi, jonka voit sitten itse nauttia. Ota oma essusi mukaan!

Tule nauttimaan japanilaisen uudenvuoden tunnelmasta, mukavasta yhdessäolosta ja muusta ohjelmasta.

Hinta: aikuiset 6 euroa/hlö, lapset 5-12 v. 3 euroa/hlö. Maksu ovella käteisellä.

Tilaisuuden järjestää Suomalais-Japanilainen Yhdistys yhdessä muiden Japaniyhdistysten kanssa ja kullakin yhdistyksellä on tilaisuuteen oma kiintiönsä.

Ilmoittautumiset viimeistään 30.12.2005 mennessä: ulla.arjamaa@japaninkulttuuri.net tai 0400-456185.

YSTÄVYYSMATKA OBARAAN

Vuonna 2005 Nagoyassa pidetyn maailmannäyttelyn virallisten ohjelma-osuuksien rinnalla oli haluttu vaalia myös epävirallisempaa ystävyyttä nimeämällä kullekin Expo- näyttelyyn osallistuvalla maalla oma ystävyyspaikkakunta Japanissa. Suomalaiset Japani-ystävyyseurat yhdistivät voimansa ja matkasivat 10 hengen joukolla tutustumaan Aichin Expoon ja ystävyyskylään Obaraan. Japanilaisen Kulttuurin ystävästä olivat mukana Tomoko Saito-Soinisalo sekä allekirjoittanut, joka oli Helsinki Chapter of Ikebana Internationalin virallinen edustaja.

NAGOYA ja EXPO- MAAILMANNÄYTTELY

Yhteinen matkaosuutemme alkoi Nagoyasta, jossa meillä oli treffit aiemmin sovitussa Ryokan- majatalossa. Seuraavana päivänä (12.5.) osallistuimme Suomi-päivän juhlallisuuksiin ja tutustuimme pohjoismaiden yhteiseen paviljonkiin. Viralliseen ohjelmaan kuului Pääministeri Vanhasen tervehdys, Pekka Kuusiston, Trio Töykeiden, Rajaton-yhtyeen esitykset sekä tietenkin muumien esiinmarssi. Seremonioiden jälkeen Sibeliuskukiolaiset esittivät suomalaista musiikkia sateisella nurmikolla...

Ikebanistina minua kiinnostivat Nagoyan Ikebana Internationalin pystyttämä valtava wisteria-installaatio ja Sogetsu-ryhmän bambu-tilateos, jotka sijaitsivat 'viheralueella' parinkymmenen minuutin köysiratomatkan päässä.

Yltävästä rankkasateesta johtuen jouduin tyytymään tosi pikaiseen katselmukseen, mutta onnistuin näppäämään kuvia saateenvarjon alta myöhemmän varalle.

Kärkijoukko kiirehti illaksi Pääministeri Vanhasen illallis-vastaanotolle Nagoyaan, mutta loput viihtyivät rankkasateesta huolimatta myöhään iltaan Expon ihmeisiin tutustuen. Juhla-illallisilla me tapasimme tutut suurlähettiläämme Mr Kondon, Mr Ishigakin ja Mr Hasegawan sekä Marutei Tsurusen, muita japanilaisia poliitikkoja sekä Expoon osallistuneiden liikeyritysten edustajia niin Suomesta kuin Japanista.

OBARA-Suomen ystävyyskylä

Seuraavana aamuna matka jatkui ystävyyskylämme Obaran jylyihin maalaismaisiin. Perillä meidät vietiin saman tien viehättävään ravintolaan, jossa yksi isäntäperheistä isännöi ja oli järjestänyt meille tosi mahtavan ja silmiä hivelevän tervetuliaislounaan. Olimme todellakin lämpimästi tervetulleita. Lounaan jälkeen meidät esiteltiin isäntäperheillemme, joiden seurassa pääsimme saman tien valmistaamaan 'washia'- käsin tehtyä paperia. Tilaisuudesta oli seuraavana päivänä artikkeli ja kuva paikkakunnan sanomalehdessä. Tutustuttuamme vaikuttavaan paperitaidemuseoon ja Obaran paperitaiteilijoihin totesimme, että kylä on syystäkin kuuluisa juuri washin valmistuksen vuoksi kautta Japanin. Saimme omat kalligrafiain ja taidokkain kuvioin koristellut washitaideteoksemme kotiin viemiseksi vierailun lopuksi.

PERHE

Minun uudessa omakotitalossa asuvaan perheeseeni kuuluivat isä, äiti, 4- ja 5- -vuotiaat pojat, sekä isoisa ja isoäiti, jotka asuivat samalla tontilla. Heti tuntui siltä kun olisin aina kuulunut tuohon perheeseen ja rupattelu sujui yksinkertaisella japanillani hyvin. Ystävyystyöni myös nopeasti poikien kanssa, jotka ujostelematta istuivat syliini ja kiepsauttivat itsensä ruokailun jälkeen pöydälle ja mankuivat minua mukaan leikkeihinsä ja katselemaan nintendo- ja muita pelejään. Pojat olimme käyneet hakemassa äidin kanssa leikkikoulusta ja oli mukava nähdä, kuinka he kumarsivat ja lausuiivat seremonialliset runot opettajilleen sekä noutamaan tulleele äidille, joka vuorostaan otti 'kasvatusvastuun'. Pojat olivat myös juuri aloittaneet judo-tunnit, ja olivat siitä kovin tohkeissaan.

YSTÄVYYSJUHLA

Varsinaiseen ystävyysjuhlaan obaralaiset olivat todella panostaneet: Virallisten ystävyyspuheiden lisäksi meillä oli varsinaiset kemut upeine ohjelmineen. Koto- ja samisen-ryhmät soittivat perinteistä japanilaista musiikkia ja tyttöjen Taiko-rumpuryhmä esiintyi vauhdikkaasti ja mukaansatempaavasti. Meilläkin oli tuomisia: Jokainen meistä piti pienen puheen ja lisäksi Marutei Tsurusen puhe loi ystävyysjuhlaamme arvovallaisen tunnelman.

Ryhmämme nuoret miehet valmistivat Tomokon johdolla suomalaisia makupaloja ja musisoivat kitaralla ja lauluesityksin. Ohjelmaamme kuului myös viulun- ja kitaran soittoa sekä sanallista hauskutusta suomen- ja japaninkielen yhtäläisyyksistä. Minä esitin performanssin, jossa yhdistelin Japanin mytologiaa ja suomalaista kansanperinnettä haori-takissa ja kansallispuvussa. Musiikkini oli *hyakunin isshu* -runoja sekä suomalaista piano- ja kantele musiikkia.

Ilta päättyi seremonialliseen mochi-riisikakkujen nauttamiseen ja siinä vaiheessa olivat Asahi-olutpurkitkin tyhjentyneet ja ilo alkoi olla ylimmillään. Juhlat päättyivät isäntien ja vieraiden yhteiseen yli 150 hengen letkajenkkaan suomalaisviulun tahtiin. Myöhemmin illalla pääsin vielä 'jatkoille' kotolla 'sakuraa' tapailemaan erään isäntäperheen arvokkaaseen kotiin.

SAUVAKÄVELY ja ONSEN

Suomesta olimme tuoneet obaralaisille tuliaisiksi Exelin kävelysauvoja ja kulttuuripitoisen ystävyysjuhlan jälkeen oli vuorossa reipas sauvakävely. Osalle meistä suomalaisista-kin sauvakävely oli uusi laji, mutta onneksi mukana ryhmäämme kuului myös sauvakävelyohjaaja, Naohiro Takahashi Rovaniemeltä. Hänen johdolla kävelyryhmämme oppi oikeaoppiset verryttely, venyttelyt ja sauvojen käytön. 'Kuntoratamme' kulki vaihtelevassa maastossa metsässä ja pellonvierillä 6 km 'huoltoauton' turvallisessa saattueessa kyläläisten pälistellessä pelloilla ja kadunvarsilla suomalais- japanilaista sauvakävelyletkaamme.

Kävelyn jälkeen pulahdimme yhdessä isäntäperheiden kanssa paikalliseen kylpylään, 'onseniin' ja ystävyys sen kun syveni siellä lilluessa.

Liian pian oli sitten lähtiäislounas katettuna onsenin ravintolassa. Puolin ja toisin lausuttiin kiitossanat ja vaihdettiin viimeiset lahjat. Muistoksi vierailustamme obaralaiset olivat valmistaneet meille kaikille dvd-levyn, jossa on kuvattuna koko vierailu. Tämä lahja oli oivallinen muisto kotiinlähtiöille.

Kyläläiset olivat kilpailleet meistä kotimajoitukseen tulijoista, sillä vieraanvaraisuutta olisi ollut tarjolla paljon suuremmallekin joukolle. Vierailumme päättyikin aivan liian pian haikeisiin jäähyväisiin, sillä olimme kaikki saaneet tuntea kuuluvamme obaralaisperheeseemme. Lähtöhetkellä oman perheeni pojat kiipesivät jopa bussiin aikeenaan lähteä mukaani Suomeen ja 'äitini' itki vuolaasti. Meillä kotiin palaavilla oli silmät kosteina pitkään minibussimme lähdettyä kauniista Obaran vuoristomaisemista kohti Nagoyaa ja Tokiota.

Toivotimme isäntämme tervetulleiksi vastavierailulle Suomeen mahdollisimman pian ja olen varma, että monella isännistämme on jo hautumassa suunnitelmat Suomeen päin suuntautuvasta ystävyysmatkasta. Me suomalaisetkin teemme varmaan tulevaisuudessa monta uusintavierailua Obaraan.

Teksti ja kuva: Liisa Nurminen, kunniajäsen, Helsinki Chapter of Ikebana International

じょんならん

この原稿依頼がきた。一週間以内に書いておくれとの催促である。そんなに急に来るとは思っていなかったから、何も考えていなかった。一週間はあつという間である。そうでなくても仕事が山のようにたまっていて、あつぶあつぶ状態なのに。ああ、もう「じょんならんがあ」。

「じょんならん」というのは私のふるさとの讃岐弁で「どうしようもない」とか「どうにもならない」という意味である。自分の力では対処しきれないというような、あきらめの気持ちもはいっている。藤本誠さんの『ちっとたんねるけど讃岐の方言知っとな』という讃岐方言を集めた本に、下のような「近所のばあさんの正調讃岐弁模範会話」があるのだが、意味がおわかりになるだろうか。

おとんぼの孫に、おんまいやったり、まぜたりしたら、ごんたの上の孫が、がいに せらうんやのに～。がいなけんの～。おたしをひにしったり、こずいたり、きざから するけん、おしこみに入れるで～、やいとすえるで！ゆ～ても、じょんならんしの～

（標準語訳）末っ子の孫に、お菓子をあげたり可愛がったりしたら、きかん坊の上の孫が非常にねたむのよ。気が強いからねえ。私をつねったり、たたいたりして悪ふざけするから、押入れに入れるよとか、お灸をすえるよ！と言っても、意のままにならないんだから。

「もう、まったくどうにもならないよ」という標準語のつぶやきは、少なくとも私にとっては、大げさに言ってしまうと、近代的自我の孤独が漂う。他から切り離され、自分のことは自分で責任をとり、自分の困難は自分で背負わなければならないしんどさがある。

でも「もおお、じょんならんの一」と言うと、「みんないてこそこの私」という共同体的自我の記憶がよみがえる。ま、そこまで大げさにいわなくても、子供のころの記憶とあいまって、私が育った高松のにおいが、この「じょんならん」から立ち上ってくる。

方言は消滅していく傾向にある。国境を越えた人の行き来があたりまえの時代、それにあわせて言葉が変わるのは当然だ。共通の言語を持つことの重要性はいくら強調してもしすぎることはない。でもこんな時代だからこそ、ああ、讃岐弁という方言が母語でよかったなあ、と思うことがある。

高松で休暇を過ごしてフィンランドに戻る時、私は高松駅前のバスターミナルから、関西国際空港行きのバスに乗る。バスは早朝、5時ごろの出発で、夏でもまだあたりは薄暗い。ある時、そのうす闇の中で、見送りに来たらしい一人の男性が話しているのを、聞くとともに聞いていて、胸が一杯になったことがある。

その男の人の話し方が亡き父にそっくり、まさしく瓜二つだったのだ。父の世代の男性が話す讃岐弁のイントネーション・語彙・間のとりかた。声こそ明らかにちがっているが、その人のことばにはこの地で生まれ育った人の持つ型がはっきりと現れていた。単に父を思い出してなつかしくなったというだけではない。意識しなくとも身について、その人たらしめているものが、他者と共有する型でもあるという事実。自分が他者の中にもあるというような、そんななつかしさである。

とは言っても、現実の生活は自分のことだけで精一杯だ。まったく「じょんならん」ことで。

Teksti: 植村友香子 (Uemura Yukako)

Tuhannet hiljentyivät Hiroshimassa ja Nagasakissa

Suomalaisryhmä teki ikimuistoisen matkan Hiroshimaan ja Nagasakiin elokuussa.

Tuolloin tuli kuluneeksi 60 vuotta atomipommien pudottamisesta. Suomen Rauhaliitto – YK-yhdistyksen lähettämä yhdeksänhenkinen delegaatio osallistui pommitusten muistotilaisuuksiin sekä niiden yhteydessä järjestettyyn kansainväliseen rauhankonferenssiin.

Vuosittain Hiroshimassa (6.8.) ja Nagasakissa (9.8.) pidettävät muistotilaisuudet ja niihin liittyvät lyhtyjenlaskusere-

moniat olivat tänä vuonna tavallista juhlavammat. Japanin pääministeri osallistui juhlaan kummassakin kaupungissa. Hiroshiman pormestari Akiha Tadatoshi ja Nagasakin pormestari Itô Ichô välittivät puheissaan painavaa vetoomusta, joita ydinaseiden uhka poistettaisiin maailmasta. Tavoitteen saavuttamiseksi Hiroshiman ja Nagasakin kaupungit aikovat toimia voimia säästelemättä. Molemmissa kaupungeissa lähetettiin valkoisia kyyhkysii ilmaan paremman huomisen toivossa, ja lapsi- ja aikuiskoorot lauloivat rauhanviestin ihmisten sydämiin.

Japanilaisten rauhanjärjestön Gensuikyōn koolle kutsuma kansainvälinen konferenssi ydinaseriisunnasta keräsi tuhansia osanottajia. Ulkomaalaisia oli yli 300 lähes 30 maasta. Ranskasta oli suurin valtuuskunta, yli 100 henkeä. Hiroshiman pormestarin kutsusta paikalla oli lisäksi suuri joukko maailmanlaajuisen *Kaupunginjohtajat rauhan puolesta* –verkoston edustajia.

Meidät suomalaiset otettiin erittäin ystävällisesti vastaan. Japanilaiset arvostivat suuresti sitä, että kaukaa pohjolasta oli tultu kunnioittamaan atomipommin uhrien muistoa. Lukuisat japanilaiset toivat meille pieniä muistolahjoja, varsinkin ydinasevastaisen liikkeen symboleina käytettäviä paperikurkia.

Kansainvälisen konferenssin parasta antia olivat hyvät analyysit ydinaseriisunnan nykytilanteesta sekä niistä mahdollisuuksista ja keinoista, joita rauhanliikkeellä ja kansalaisyhteiskunnalla yleisemminkin on ydinaseriisunnan edistämisessä. Japanin rauhanliikkeen tärkein ajankohtainen aihe – sodanjälkeisen pe-

rustuslain sotien ulkopuolella pysyttäytymistä koskevan artiklan 9 soveltaminen ja tulevaisuus - nousi keskeisesti esiin.

Atomipommituksissa eloonjääneet (japaniksi "hibakusha") olivat olennainen osa konferenssia. Heidän kertomuksensa toivat syvää inhimillistä ulottuvuutta tapahtumiin. Eloojääneiden keski-ikä on jo 73 vuotta. Yksi rauhankonferenssin teemoista olikin heidän kokemustensa välittäminen nuoremmille sukupolville.

Noin tuhat japanilaista nuorta sekä joukko kansainvälisiä nuoria vierailivat eri puolilla Hiroshimaa kuulemassa eloonjääneitä. Osa heistä kertoi nyt ensimmäistä kertaa julkisesti tarinaansa. Useimmat olivat olleet nuoria atomipommin pudotessa Hiroshimaan vuonna 1945. Jotkut olivat peruskouluikäisinä lapsina hoivanneet korventuneita, ihmistä vain etäisesti muistuttaneita atomipommin uhreja.

Näiden ihmisten kokemaa ei kykene koskaan täysin käsittämään, mutta heidän uppoutuessaan muistoihinsa saattoi kokoa, kuinka tuska ja ahdistus olivat seuranneet heitä kuudenkymmenen vuoden ajan. Nuoriso kuunteli kertomuksia hiljaisena. Pääviesti oli se, ettei atomipommituksen tuhojen kaltainen kauheus saa toistua. Ihmisen tulee oppia virheistään, ja sillä tiellä rauhankasvatuksella on ensisijainen tehtävä.

Teksti ja kuvat: Heidi Havansi ja Katariina Kivistö

CAISAN JAPANI- PÄIVÄT

Suomalais-Japanilainen yhdistys on tänä vuonna juhlistanut 70. toimintavuottaan järjestämällä erilaisia kulttuuritilaisuuksia yleisölle. Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisassa oli 25. – 29.10. mahdollisuus tutustua monipuolisesti Japaniin Japanin suurlähetystön, SJY:n ja Caisan järjestämillä kulttuuripäivillä.

Suurlähettiläs Shigeo Kondo vaimoineen kunnioitti avajaisia läsnäolollaan. Lämminhenkisessä tilaisuudessa puhuivat suurlähettilään lisäksi Caisan johtaja Johanna Maula ja SJY:n puheenjohtaja Juha Kaila. Butoh-tanssitaiteilija Aki Suzukin ja kitarataiteilija Rody van Gemertin mielenkiintoinen esitys viritti tunnelman kaukaiseen itään. Salista siirryimme Caisan muihin tiloihin, joissa oli esillä taidetta, mm lasten töitä ja taiteilija Rutsuko Sakatan tekstiilejä. Suurlähetystön pääkokki Takayuki Saionji oli valmistanut ja kattanut herkullisen maistiaispyödyän. Japanilainen ruoka on kaunista.

Japani-päivien runsaasta ohjelmatarjonnasta minulla oli tilaisuus seurata kimono-show'ta, jossa esiteltiin perinteistä japanilaista pukeutumista vuodenaikojen ja juhlien mukaan. Esitys oli informatiivinen ja havainnollinen; näimme esimerkiksi, miten monimutkaista ja voimiakin vaativaa on naisen hääkimoonon pukeu

Soko Deguchi-Roininen oli koonnut esitykseen runsaasti tietoa ja saanut liikkeelle suuren joukon mannekiineja, jotka esittelivät omia ja vuokrattuja pukuja. Saimme kuulla ja nähdä, miten sukupuoli, ikä, arki ja juhla, vuodenaajat ja käyttötarkoitus – esimerkiksi eri urheilulajit – vaikuttavat asujen materiaaliin, malleihin ja väreihin. Talvella lämmintä villaa, kesällä ja urheillessa viileää puuvillaa, juhlaan kallista, loistavakuvioista silkkiä.

Caisan Japani-päivät antoivat kiinnostavaa, asiallista tietoa Japanista. Rikkaita toimintavuosia jatkossakin Suomalais-Japanilaiselle yhdistykselle.

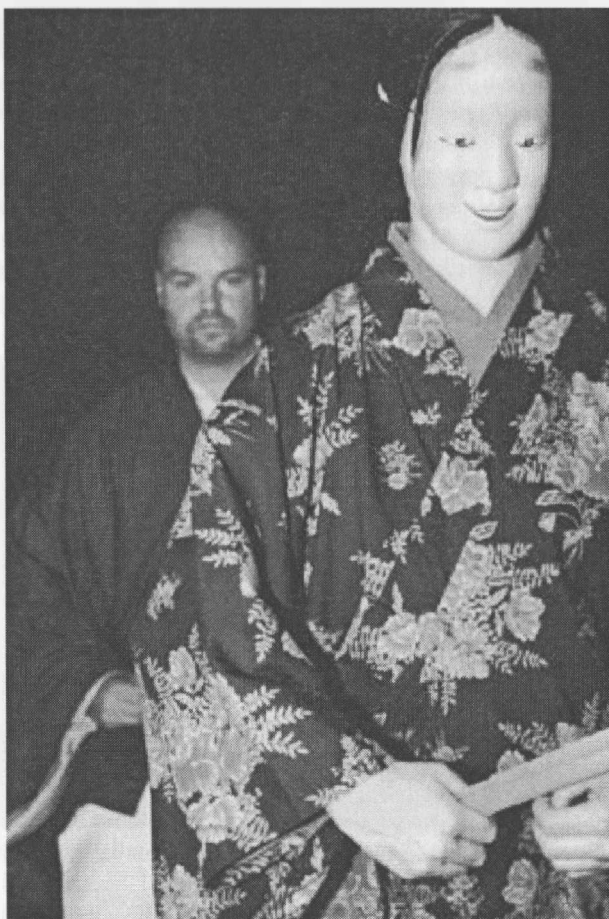
Ulla Arjamaa

FUNA BENKEI- Mia Pätsin ohjaama toinen noo- näytelmä valmistuu tammi- kuuksi KokoTeatteriin:

Kaikki alkoi vuonna 1991, kun Mia Pätsi pääsi opiskelemaan Tanskaan näyttelijäksi. Fyysisessä teatterikoulussa yksi tärkeimmistä oppiaineista oli noo-teatterin liikekieli. Mia Pätsin alkuhämmennys ja nukahtaminenkin kesken noo-videoiden katsomisen vaihtui pian kenties koko elämän kestävään tutkimusmatkaan, jonka tarkoituksena on saattaa noo-näyttelemine mahdolliseksi myös suomalaisille. Vuonna 1999 Pätsi ohjasi "Matsukaze" näytelmän suomalaisille esiintyjille ja tammikuussa 2006 saa ensi-iltansa "Funa Benkei" vierailuesityksensä

KokoTeatterissa. Kai Nieminen käänsi "Funa Benkei" näytelmän Pätsin pyynnöstä vuonna 1994. Sen jälkeen Marko Aarnio sävelsi näytelmän. Puvustus, puunaamiot ja puumiekat valmistuivat keväällä 1995. Loppukeväästä lähtien työryhmä on harjoitellut periodeittain Annantalon taidekeskuksessa. Mia Pätsi on koonnut työryhmän juuri tätä esitystä varten. Suurin osa on tehnyt Pätsin kanssa yhteistyötä aiemminkin. Uudet yhteistyökumppanit olivat rohkeita, kun he lähtivät heille oudon ohjaajan ja teatterimuodon matkaan.

"Funa Benkei" työryhmässä on yhteensä 10 esiintyjää, joista kolme vastasivat pariin kysymykseen. Näyttelijä Antti Kemppainen esittää Yoshitsunea, näyttelijä Talvikki Eerola Yoshitsunen palvelijaa ja Janne Pellinen on toinen kuoron laulajista. Kysymykset olivat: 1. Mikä sai sinut liittymään työryhmään, joka tekee perinteisen noo-näytelmän ja 2. Miten harjoitukset ovat edenneet ja mitä olet oppinut näytelmää tehdessä noo-teatterista?

Talvikki Eerola: 1. "Mia Pätsi pyysi minua mukaan ja kiinnostuin heti, sillä noo-teatteri tuntui todella mielenkiintoiselta ja erilaiselta länsimaiseen teatteriin verrattuna. Halusin kokeilla ja oppia jotain uutta, sekä kehittää erilaisia taitoja, joita noo-teatterissa tarvitaan". 2. "Harjoitukset ovat edenneet sujuvasti mukavan työryhmän kanssa ja olemme saaneet paljon tehtyä. Noo-teatteri on osoittautunut paljon haastavammaksi kuin mitä aluksi ajattelin. Olen oppinut noo-teatterista hyvinkin paljon. Esimerkiksi sen, että pienet liikkeet näyttämöllä on vain pieni osa meneillään olevaa hetkeä. Näytelmän takana on niin paljon kaikenlaista jännittävää, että sitä ei aina osaa huomata. Noo-teatteria tehdessä aika pysähtyy".

Antti Kemppainen: 1. "Suurin syy on ollut halu olla mukana täysin erilaisessa produktiossa. Tämä produktio on minulle ainutkertainen mahdollisuus tutustua syventävästi työn kautta maailman vanhimpaan teatteri muotoon ja oppia teatterista uutta näyttelijänä ja tekijänä. Tämä on sekä katsojille että esiintyjille haasteellinen ja ainutlaatuinen kokemus". 2. "Näytelmää tehdessä olen löytänyt itsestäni vajavaisuuksia näyttelijänä. Liike ja esitystapa on satoja vuosia vanhaa ja se luo länsimaiselle näyttelijälle kovat edellytykset, jotta pystyy saavuttamaan edes pienen osan siitä mitä perinne vaatii. Olen sivuroolissa joten minulla on hyvä mahdollisuus seurata harjoituksissa muiden näyttelijöiden kehitystä ja noo-teatterin luoman hillityn ja sidotun liikkeen sekä kurinalaisuuden kehittymistä suomalaisessa näyttelijässä. Luotto ohjaajaan on vahva, hänen kanssaan on hyvä työskennellä".

Janne Pellinen: "1. Kiinnostus itselle uudenlaiseen teatteriin ja myös kiinnostus japanilaiseen kulttuuriin. Uudessa työryhmässä tutustuu uusiin ihmisiin ja saa uusia kontakteja". 2. "Edenneet hyvin, päällimmäisenä on varmasti se, että on hahmottanut teatterin tyytilajin ominaislaadun. Tiukka, muotoon sidottu tekeminen ei

ole yksitoikkoista vaan päinvastoin, se auttaa keskittymään ja näkemään muodon ohitse, nauttimaan pienestä ja kauniista".

Muut työryhmän jäsenet edellä mainittujen lisäksi ovat: näyttelijät Saara Hedlund ja Kari Nenonen, muusikot Päivi Järvinen, Tuomas Rounakari, Jarkko Lepistö, Pekka Koponen, tanssija Elli Isokoski, valomies Jaakko Tuosa, puvustajat Sonja Aarnio ja Mervi Kemppainen, lavastaja Jonathan Kyöttinen, puunaamion ja miekkojen veistäjä Karin Ducander, graafinen suunnittelija Taru Arnkil ja valokuvaaja Tiina Saine.

FUNA BENKEI, Vierailuesitys KokoTeatterissa, Unioninkatu 45, Helsinki
ensi-ilta 7.1.2006 muut esitykset: 10.1, 11.1, 12.1, 13.1, 14.1(loppuunmyyty), 16.1 ja 17.1. kaikki esitykset alkavat klo 19.00, liput: 13 / 10 euroa,
lippuvaraukset: KokoTeatteri: puh. 050-3219919 / 09-2784820 / toimitus@kokoteatteri.fi

Jalat maassa – Japanissa

Realismia, mutta myös unelmia ja odotuksia tarvitaan. Usein odotusaika on jännittävintä, kuten keraamikolle hetki ennen jäähtymässä olevan uunin oven avaamista. Elän parhaillaan todeksi pitkäaikaista unelmaani Japanissa ja odotan ensimmäisen pelkistyspolttoni tuloksia kaasuuunista.

Tulin tänne Shigarakin keramiikkakeskukseen lokakuussa. Shigaraki on pieni, ruskassaan hehkuva paikkakunta Japanin keskiosassa, Shigan läänissä, jossa on mm. maan suurin järvi Biwa. Keramiikkakeskuksen taiteilijaresidenssiohjelmassa voi työskennellä yhdestä kahtentoista kuukautta – kymmenen henkilöä kerralla. Tällä hetkellä meitä on neljä eurooppalaista, yksi amerikkalainen, yksi hongkongilainen ja neljä japanilaista. Työskentelen täällä lähes puoli vuotta, minkä jälkeen pidän näyttelyn huhtikuun alussa Tokiossa.

Asuntolassa on kullekin omat pikkuhuoneet kylpyhuoneineen – keittiö, ruokailu- ja oleskelutila ovat yhteiskäytössä. Työskentelytila on suurehko halli, jonne jokainen järjestää työpisteensä tarvitsemine laitteineen. Olen tehnyt tuttavuutta – ystäväystynyt – kuukausi sitten ostamieni erilaisten kärkeiden savien kanssa: sadan kilon erästä suuri osa on huvennut dreijaamalla ja käsinrakentamalla. Rakaka- ja lasituspolton aikana olen saanut tuntumaa minulle aiemmin vieraaseen kaasuuuniin. Marraskuun lopulla pistäydyn Tokiossa. Gallerian nähtyäni voin ruveta tekemään lopullisia näyttelyitä.

Ensimmäinen kuukausi kului lähinnä asuntolan ja työhuoneen väliä astellessa

ja pyörällä kylille asioimaan viilettäessä. Pikkuhiljaa reviiiri laajenee Kyotoon, Naraan, Tokioon... Japanilaisista ystäväistäni kymmenkunta on jo ehtinyt käydä minua täällä tervehtimässä. Itse olen vierailut parissa kodissa: ensimmäinen oli osakalaisen ystäväni tuttavaperhe, jonka äiti opettaa teetäidettä ja pojat ovat keraamikoja. Siellä istuimme keramiikkaröykkiöiden reunustamilla tatameilla ihanaa *maccha*-teetä siemaillen. Toinen kyläpaikka oli lähellä Naraa *urushi* – käsityöläisen koti ja työhuone. Pihapiiri oli viehättävä vanhoine perinteisine rakennuksineen ja ihmiset sydämellisiä. Neljän hengen seurueemme sai nauttia nuoren perheenäidin erinomaisista kokkaustaidoista ja tutustua erityistä varovaisuutta vaativan materiaalin hallitsijaan.

Vierailujen ja muunkin täälläolon aikana olen huomannut, että japanilaisen kulttuurin ja japanin kielen harrastamisesta on ollut suuri hyöty. Japanilaisia ilahduttavien tiedonmurujen lisäksi olen saanut käyttää kieltä päivittäin muidenkin tarpeisiin. Vaikka tämä on kansainvälinen keramiikkakeskus, henkilökunnan englanninkielen taito on hämmästyttävän heikko. Kuukausia on vielä jäljellä, tekemistä, koettavaa ja kiinnostuksenkohteita riittää. Nyt jo kovin viileiksi käyneinä päivinä unelmoin *onseneista*.

Teksti: Soile Paasonen

Opas kanjien maailmaan

Monica Braw, Hiroko Kimura, Juhani Lompola: Kanjikirja. Opas japanin kirjoittamiseen. Orienta, 2005 (www.orienta.fi), 96 sivua, 23 euroa.

Tämä pieni kirja sisältää kanjia, mutta ei ole kanjisanakirja. Se puhuu kalligrafias-
ta, mutta ei ole kalligrafiaopas. Mikä se
sitten on? Ehkä sitä voisi sanoa tienviitak-
si kanjien pariin.

Teoksen ensimmäinen kolmannes kertoo kanjista ja kalligrafiasta sekä japanin kirjoitusjärjestelmän synnystä. Kuvituksena on muutamia kauniita esimerkkejä arjen kalligrafiasta.

Kirja ei yritäkään opastaa siveltimen käyttöön, vaikka takakannessa tähän vihjataan. Sen sijaan suositellaan sivellintekniikan opiskelua opettajan ohjauksessa. Opiskelijaa kehoitetaan opettelemaan piirtämään merkit oikein alusta lähtien; tämä neuvo sopii jokaiselle japanin opiskelijalle.

Kirjan pääosassa, kanjisivuilla esitetään 120 merkkiä niin kuin kanjikirjoissa on tapana: ääntämykset, merkitys, sanaesimerkit. Merkit kuuluvat Japanin koulujen 1. ja 2. luokan oppimäärään. Esi-merkeissä on oudompiakin sanoja: korvavaha, höyrynpaine.

Piirtojärjestys näytetään selkeästi sarjakuvana. Siveltimellä kirjoitetut merkit ovat hyviä malleja kalligrafian harjoitteluun.

Japanin opiskelija voi ottaa kynän käytön mallia kynällä kirjoitetuista sanaesimerkeistä.

120 merkin valikoima saattaa riittää kielten alkeiden opiskelussa. Mutta opiskelijaa kiusaa paha puute: transskriptiossa kaikki vokaalit on merkitty lyhyiksi. Ratkaisu on huono. Kyse ei voi olla typografisesta hankaluudesta; pitkän vokaalin kirjoittaminen kahdennettuna olisi käypä ratkaisu. Viisas opiskelija näkee sen väärin, että merkitsee pitennykset heti itse.

Näin suppea kirja pärjää ilman asiahakemistoa, mutta sisällysluettelo olisi paikallaan. Sen yhteyteen olisi voinut listata esitetyt 120 kanjimerkkiä; siitä niitä olisi helpompi etsiä kuin lehteilemällä sivuja. Kirjoitinkin ensi töikseni tällaisen merkiksisällysluettelon.

Tekstiosassa on joitakin epätarkkuuksia tai virheitä, enimmäkseen toki epäoleellisia.

Omituisin on kirjan versio tussitangon (siis ei "tushipuikon") koostumuksesta: puun nokea tai liimaan sekoitettua öljyä, nahkoja tai kalanpiikkejä. Oikeastihan tussi koostuu puun tai öljyn noesta sekä liimasta; liima tehdään eläinkudoksista. Nyrjähdys selittyy vain sillä, että ajatus ei ole ollut mukana kun asia on siirtynyt ruotsista suomeen.

Puutteineenkin kirjanen on tervetullut lisäniukka suomenkieliseen alan kirjallisuuteen. Parasta on sen välittämä lämmin ymmärrys kanjien ja kalligrafian nivoutumisesta Japanin arkeen ja kulttuuriin. Tekijöistä Braw ja Lompolo ovat asuneet pitkään Japanissa, kalligrafi Kimura puolestaan asuu Ruotsissa.

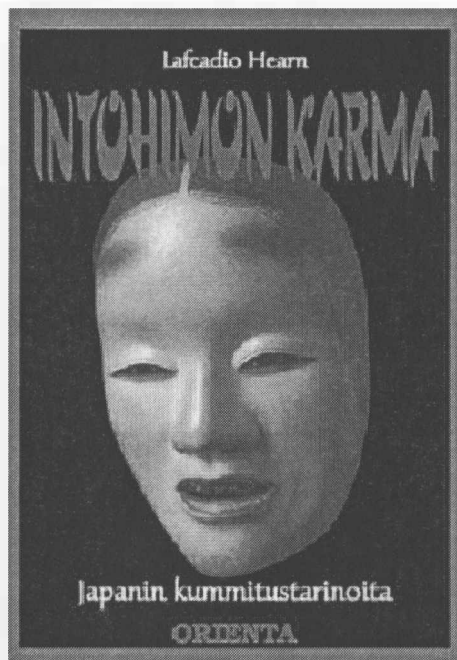
Teksti: Mirja Paatero

	JAPANI 日本		
	<i>makuja, estetiikkaa, tietoa kulttuurista...</i>		
	<i>Lentoliput Japaniin</i>		
	好きな物や文化や情報や親切		
	Tervetuloa! Irasshaimase!		
	 Japanese Food & Utensils TokyoKan		
	Annankatu 20, 00120 Helsinki Avoimena ma-pe 10-18 la 10-15 Puh 09-622 5553 Fax 09-622 5552 myynti@tokyokan tokyokan@kolumbus.fi		

OSHIDORI, RAKKAUTTA

Lafcadio Hearn: Intohimon karma, Japanin kummitustarinoita. Toimittanut ja kääntänyt Juhani Lompolo

(Teksti: Juhani Lompolon ja Orientan luvalla)

Mutsun maakunnassa Tamura-no-Go – nimisellä alueella asui kerran haukkametsästäjä ja jahtimies nimeltä Sonjo. Eräänä päivänä hän jälleen lähti metsällä, mutta ei onnistunut saamaan saalista. Kotimatalla, paikassa nimeltä Akanuma, hän kuitenkin havaitsi parin oshidori-lintuja (mandariini-ankkoja) uimassa joessa, jota hän oli aikeissa ylittää. Oshidorin tappaminen ei ole hyväksi, mutta Sonjo oli hyvin nälkäinen ja hän ampui kohti lintuparia. Hänen nuolensa läpäisi uroslinnun,

mutta naaras pakeni kauempana rannalla olevaan kaislikkoon ja katosi näkyvistä. Sonjo otti kuolleen linnun mukaansa kotiin ja teki siitä itselleen aterian.

Seuraavana yönä hän näki synkän unen. Siinä kaunis nainen näytti tulevan hänen huonescensa, ja seisten hänen tyynynsä vieressä alkoi itkeä. Hän itki niin katkerasti, että Sonjosta tuntui kuin sydän olisi repeytynyt hänen rinnassaan, hänen sitä kuunnellessaan. Ja nainen valitti hänelle: "Miksi, miksi tapoit hänet? Mihin vääryyteen hän oli syyllistynyt? Akanumassa me olimme niin onnellisia yhdessä ja sinä tapoit hänet!... Mitä pahaa hän sinulle oli tehnyt? Ymmärrätkö edes mitä olet tehnyt? Tajuatko minkä julman ja ilkeän teon oletkaan tehnyt? Sinun olisi pitänyt tappaa minutkin, sillä minä en voi elää ilman puolisoani! Tämän tulin sinulle kertomaan..." Sitten hän itki jälleen, niin katkerasti, että hänen itkunsa ääni tunkeutui kuulijan luunytimiin saakka. Ja nyhkyttäen hän lausui tämän runon:

Päivän vajotessa
Toivoin hänen palaavan
Nyt nukun yksin
Akanuman kaislikossa
Voi elämän kurjuutta!

Nämä säkeet lausuttuaan hän vielä sanoi: "Voi, et tiedä mitä olet tehnyt—et saata oivaltaa mitä olet tehnyt! Mutta huomenna kun menet Akanumaan tulet näkemään...tulet näkemään..." Näin sanoen, ja yhä sydäntä särkevästi itkien hän lähti pois.

Kun Sonjo seuraavana aamuna heräsi, hän muisti unen niin elävästi mielellään, että se vaivasi häntä suuresti. Hän muisti

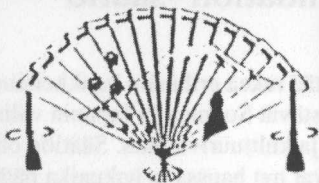
sanat: "Mutta huomenna, kun menet Akanumaan tulet näkemään...tulet näkemään..." Niin hän päätti lähteä sinne saadakseen tietää, josko hänen unensa oli muuta kuin pelkkää unta.

Niin hän lähti Akanumaan. Siellä, kun oli tullut rantapenkereelle, hän näki oshido-ri-naaraan uimassa yksinää. Samalla hetkellä lintu myös havaitsi Sonjon—mutta sen sijasta, että se olisi yrittänyt paeta, se lähtikin uimaan suoraan häntä kohti, tuijottaen häntä samalla oudon kiinteästi. Sitten se yhtäkkiä repi nokallaan auki ruumiinsa ja kuoli aivan metsästäjän silmien edessä...

Sonja ajoi pois hiuksensa ja ryhtyi papiksi.

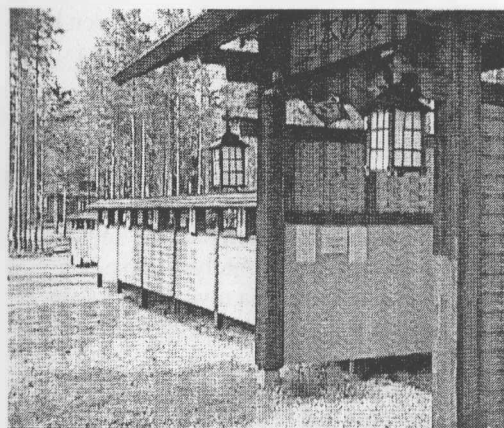
www.orienta.fi

古 Koto 都

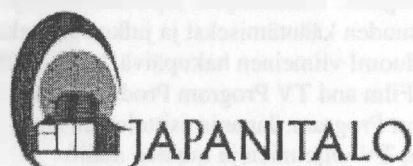

**Japanilainen
RAVINTOLA
日本レストラン**

Kalevankatu 21, 00100 Helsinki
Tel. 09-646 080
ma-pe 11.30-14.30 ja 17-23
la 11-14.30 ja 17-23

Tapahtumia, vaihtuvia näyttelyjä, kahvila
Vuokrattavissa kokous- ja juhlayhtöön.
Leirikouluja. Kurssitoimintaa ympäri vuoden.
Ruokailua tilauksesta. Majoitusta rajoitetusti.

ラヌアのシモヤルビで
ちょっと一休みしませんか
美しいラップランドの自然の中で
静けさを語る小さな日本

ROVANIEMENTIE 29, 97700 RANUA
OLANGONTIE 20 SIMONJÄRVI
016-359 035. FAKSI 355 2510

www.ranua.fi/japanitalo

AVOINNA SOPIMUKSEN MUKAAN

Japanin ulkoasiainministeriön alainen Japan Foundation -säätiö

Myöntää tukea erilaisiin hankkeisiin, jotka edistävät Suomen ja Japanin välistä tiede- ja kulttuurivaihtoa. Säätiön ohjelmat ovat nyt haussa ja hakuaika päättyy 1.12.2005 paria poikkeusta lukuun ottamatta.

Säätiön ohjelmia ovat mm.:

Huom! Alla mainittuja ohjelmia voivat hakea vain järjestävä instituutio Suomessa, eivät yksityishenkilöt.

I Arts and Cultural Exchange

- * Exhibitions Abroad Support Program: Japanilaisen taiteen näyttelyyn Suomessa
- * Translation and Publication Support Program: Kustantajille japanilaisen kirjallisuuden kääntämiseksi ja julkaisemiseksi (Huom! viimeinen hakupäivä 21.11.2005)
- * Film and TV Program Production Support Program: Japania esittelevien filmien, TV-ohjelmien ja muiden audiovisuaalisen materiaalin tuottamiseen (Huom! viimeinen hakupäivä 21.11.2005)

II Japanese-Language Education Overseas

- * Grant Program for Japanese-Language Courses Abroad: japanin kielen opettajan palkkaamiseen
- * Japanese Speech Contest Support Program: japanin kielen puhekilpailun järjestämiseen
- * Grant Program for Developing Networks of Japanese-Language Teachers and Institutions
- * Training Programs for Teachers of the

Japanese Language: eripitoisia ohjelmia japanin kielen opettajien koulutukseen

* Japanese Language Education Fellowship Program: opetusmateriaalin laatimiseen

* Grant Program for Japanese Language Teaching Material: japanin kielen opetusmateriaalin hankkimiseksi

* Program for the Donation of Japanese Language Teaching Materials

III Japanese Studies Overseas and Intellectual Exchange

* Visiting Professorship Program: tukea ulkomaisen luennoitsijan kutsumiseen

* Library Support Program: Tieteellisille kirjastoille Japani-aiheisen kirjallisuuden hankkimiseksi

* Grant Program for Research and Conference for Japanese Studies: tieteelliseen konferenssiin, seminaariin, yhteistyöprojekteihin osallistumiseen

* Grant Program for Intellectual Exchange Conference: kansainvälisen konferenssin järjestämiseen Suomessa

Yksityishenkilöille on tarjolla seuraavat ohjelmat:

* The Japan Foundation Japanese Studies Fellowship Program: henkilökohtainen apuraha suomalaisen tutkijan tai jatko-opiskelijan työskentelyyn Japanissa. Tutkimusapurahoja myönnetään vain humanistisille ja yhteiskuntatieteellisille aloille.

* Japanese Language Program for Researchers and Postgraduate Students: 2-8 kuukautta kestäviä kielikursseja opiskelijoille ja tutkijoille. Hakijoilta edellytetään vähintään japanin kielen perusteet ja opiskelijoilta vähintään kandidaatin (HuK tai YK) taseoisia opintoja. Säätiön ohjelmista saa lisätietoja sekä

歌舞伎

KABUKI

Läpinlahdenkatu 12 puh 09- 694 9446

ma-pe klo 11.30-14.00

ja klo 17.00-23.00

(Sisään pääsee vain klo 22.30 asti.)

Lauantaina suljettu.

su klo 16.00-23.00

hakulomakkeet Japan Foundationin ko-

tisivuulta: www.jpff.go.jp

tai lähetystöstä sähköpostitse: in-

quiry.fi@jpembassy.fi

Ystävällisin terveisin,

Johanna Uski

Kulttuuri- ja informaationsihteeri

Japanin suurlähetystö

Unioninkatu 9

00130 Helsinki

Finland

Puh. 09-686 0200

Fax. 09-692 7923

Sähköposti: johanna.uski@jpembassy.fi

FUTONS & MORE

布団

HELSINKI

Kalevankatu 17

09-135 6209 | www.ftn.cc

Talven ensimmäiset lumihäätäleet mieleen tuovat kukat kirsikan
ensimmäinen toimi pikkupakkasella
puihin jääneet lehdet värittää.

Tuuli ne kasaa hangen alle lumikiteidenkin nähtäväksi

Talven pakkasia sipuli tulppaanin ei pelkää
vasta kylmyys antaa voiman kukkia

Ensimmäisen aikaan kirsikoiden kukat
uniin palaavat

Yksinäinen talvi seuraksensa piirtää ikkunaan jääkukkia

Helmikuussa jo aurinko tuo meille lupauksen ensi kesästä

Tumma hiljainen talvi tulee meille taskussansa lumihäätäleet

lumihangon alla kesäkukat odottavat kevät sadetta

pyryn jälkeen

lumihäätäleet pudotessaan antaa tilaa tähdille taivaalla

helmikuussa jo aurinko tuo viestin ensi kesästä

Runot: Kirsti Suomivuori

JAPANI

- erikoishinnat jäsenille
- kampanjahinnat
- ryhmämatkat
- junapassit
- hotelli , minshuku ja ryokan -varaukset

日本への会員向け特別運賃のご提供
期間限定の特別航空運賃のご案内
団体旅行のお手配
ジャパン レイルパスの発券
日本のホテル・民宿・旅館のお手配

Lisätiedot

詳細は下記弊社までお願い致します。

Japanin Specialisti

Laatumatkat

NET
TRAVEL
SERVICE

A COMPANY WITHIN TUMIARE CORPORATION

Laatumatkat
Hietalahdenkatu 3
00180 Helsinki
Puh 09-6866980
Japani@laatumatkat.fi
www.laatumatkat.fi

JAPANILAISIA SANANLASKUJA JA IDIOMEJA

Japaninkielisiä sananlaskuja ja idiomeja esittelevä artikkelisarja jatkuu. Jokaisessa artikkelissa esitellään muutama japanilainen *kotowaza* (sananlasku/idiomi) sekä *yoji-jukugo* (neljän kanji-merkin muodostama idiomi) satunnaisessa järjestyksessä. Tällä kertaa sananlaskuissa yritetään alkavan koiran vuoden (2006) kunniaksi löytää villakoiran ydin eli tarkastellaan koiran asemaa sanonnoissa. Koiran ohella sananlaskuissa mainitaan kissa, apina ja haukka.

ことわざ *kotowaza*, sananlaskuja

犬は三日飼えば三年恩を忘れぬ

犬 *inu*, 'koira'

三日 *mikka*, tässä 'kolmen päivän ajanjakso' eli 'kolme päivää'

飼う *kau*, pitää lemmikkieläintä (omistaa lemmikki, huolehtia lemmikistä), tässä potentiaalimuodossa 飼えば *kaeba*, 'jos/kun huolehtii'

三年 *san-nen*, tässä 'kolmen vuoden ajanjakso' eli 'kolme vuotta'

恩 *on*, 'ystävällinen teko, josta seuraa tunne kiittolisuudenvelasta', erityinen termi, joka viittaa japanilaisiin ajattelumalleihin ja tunteuksiin, jotka ilmentyvät esimerkiksi japanilaisessa tapakulttuurissa. *)

忘れる *wasureru*, 'unohtaa', tässä kielteisessä muodossa 'wasurenu'

Inu wa mikka kaeba, san-nen on o wasurenu,

'jos koirasta huolehtii/pitää koiraa kolme päivää, se ei unohda kiittolisuuttaan kolmeen vuoteen'

Japanissakin on huomioitu koiran yleisimmin mainittu luonteenpiirre, uskollisuus. Sananlaskua käytetään opetuksena siitä, että ihmisenkään ei tule olla epäkiitollinen saamistaan palveluksista tai ystävällisyydenosoituksista.

Joskus sananlaskun kuulee myös kissalla terästettynä:

犬は三日の恩を三年忘れず、猫は三年の恩を三日で忘れる。

忘れず *wasurezu*, 'ei unohtaa', *wasureru*-verbin kieltomuoto

飼っても *kattemo*, 'vaikka huolehtisi/pitäisi lemmikkinä',
kyseessä on sama *kau*-verbi (飼う) kuin yllä

Inu wa mikka no on o san-nen wasurezu, neko wa san-nen no on o mikka de wasure-ru. 'Jos koirasta huolehtii kolme päivää, se ei unohda kiittollisuuttaan kolmeen vuoteen. Vaikka kissasta huolehtisi kolme vuotta, se unohtaa kiittollisuutensa kolmessa päivässä.'

Jos koiraa pidetään uskollisena ja kiittollisena saamastaan huolenpidosta, kissan ajatellaan olevan itsenäinen ja kiittämätön.

Samaa tarkoittava opetus esiintyy myös muodossa:

犬は三日飼えば恩を知る、猫は三年飼っても恩を知らぬ。

知る *shiru*, 'tietää, tuntee'

知らぬ *shiranu*, on saman verbin kielteinen muoto 'ei tietää/tuntee'

Inu wa mikka kaeba on o shiru, neko wa mikka kattemo on o shiranu,
'Jos koirasta huolehtii kolme päivää, se tuntee kiittollisuutta. Vaikka
kissasta huolehtisi kolme vuotta, se ei tunne kiittollisuutta.'

Suomeksi voisimme edellisistä todeta vaikkapa: "Kiittämättömyys
on maailman palkka" tai "pidä koiraa 3 päivää hyvänä, niin se muistaa sen aina,
kun taas kissa unohtaa ystävyytesi 3 päivässä".

*) Käsite *on* on yllä luonnehdittu todella yksinkertaistetusti. Lisää aiheesta sekä muista japanilaiseen ajatteluun ja henkisyyteen liittyvistä asioista (*giri*, *ninjo*, *amae* jne.) voi lukea vaikkapa kirjasta 'The anatomy of dependence' (Takeo Doi, 1973)

Kissaa pidetään kiittämättömänä, mutta esimerkiksi Ghibli-studion animaatiossa 'Neko no ongaeshi', joka esiintyy Suomessa nimillä 'Kissojen valtakunta' tai 'Kissan paluu', on kyse nimenomaan *on*-velan takaisinmaksusta (*ongaeshi*). Tarinassa tyttö pelastaa kissan jäämästä auton alle. Tästä hyvästä teosta syntyy kissalle velvollisuudentunto hyvittää teko (maksaa se takaisin).

犬と猿

犬 *inu*, 'koira'

猿 *saru*, 'apina'

Inu to saru, 'koira ja apina'

Koiran arkkihollinen ei Japanissa olekaan kissa, vaan apina. Sanontaa käytetään kuvaamaan joidenkin huonoja välejä. Meillä sanottaisiin 'tulevat toimeen kuin kissa ja koira'.

Sananlasku esiintyy myös muodossa:

犬猿の仲

仲 *naka*, 'keskinäiset välit'

Ken en no naka, 'Koiran (ja) apinan välit'

Merkitys on täysin sama kuin edellisessä sananlaskussa. Kanji-merkit 'koira' ja 'apina' esiintyvät tässä *on*-lukutavoissaan *ken* (koira) ja *en* (apina). **)

**) Kiinalaisperäiset kanji-merkit ääntyvät useilla eri tavoilla, mutta ääntämykset jaetaan kahteen pääryhmään:

訓読み *kun-yomi*, japanilaiseen lukutapaan/ääntämysasuun

音読み *on-yomi*, kiinalaiseen lukutapaan/ääntämysasuun

Tässä mainitulla *on*-lukutavalla ei ole mitään tekemistä aiemmin mainitun *on*-velan kanssa!

犬も朋輩、鷹も朋輩

犬 *inu*, 'koira'

朋輩 *hoobai*, 'kumppani'

鷹 *taka*, 'haukka'

Inu mo hoobai, taka mo hoobai, 'koirakin kumppani, haukkakin kumppani', 'sekä koira että haukka kumppaneita'

Sananlasku juontaa juurensa aikoihin, jolloin metsästyksessä käytettiin sekä koiria että haukkoja. Vaikka näiden kahden eläimen työtavat ja asema erosivat toisistaan, ne molemmat työskentelivät samalle omistajalle ja tekivät periaatteessa samaa työtä. Sanonnalla viitataan siihen, että samalla työpaikalla työskentelevien tehtävät ja asema ovat usein erilaisia, mutta kaikki ovat kuitenkin kollegoja (*dooryoo*), joten olisi hyvä tulla toimeen keskenään. ***) Suomeksi tällaisissa tilanteissa ollaan usein 'samassa veneessä'.

***)) Sanan *dooryoo* kääntäminen kollegaksi tai työkaveriksi on hieman yksioikoista ja erheellistä. Japanilaisessa yhteiskunnassa (erityisesti koulu- ja työympäristöissä) jaottelu on kolminainen: 先輩 *sempai* 'seniori', 後輩 *koohai* 'juniori' ja 同僚 *dooryoo* 'samanarvoinen kollega'. Jaottelu kuvastaa hyvin japanilaista yhteiskuntaa ja ajattelumalleja. Lisää tästä aiheesta voi lukea esimerkiksi vanhasta perusteoksesta 'Japanese Society' (Chie Nakane, 1970)

四字熟語 *yoji-jukugo*

Myös neljän kanji-merkin yhdistelmistä muodostuvat idiomit ovat molemmat tällä kertaa eläimellisiä. Niissä seikkailevat villisia ja tiikerit.

猪突猛进 (する)

猪 *inoshishi*, 'villisika' (esiintyy tässä *on*-lukutavassaan *cho*)

突 *totsu*, 'työntäminen', 'tönäminen' tms. Tässä se merkitsee lähinnä 'puskemista (eteenpäin)', (merkin *on*-lukutapa)

猛 *moo*, 'hurja', 'väkivaltainen', 'pitelemätön', (*on*-lukutapa)

進 *shin*, 'edetä', 'mennä eteenpäin', (merkin *on*-lukutapa)

Chototsu mooshin (suru), 'villisika puskee/rynnistää hurjasti eteenpäin'

Sanonnassa viitataan siihen, että villisia rymistelevät suoraan eteenpäin ympäristöä ihmeemmin huomioimatta. Ihminen, joka ympäristöstä tai olosuhteista piittaamatta etenee suunnitelmissaan ja toteuttaa niitä, rynnistää japaniksi "kuin villisika". Joskin tällainen toiminta saattaa olla rohkeata, siihen liittyy paljon itsepäisyyttä ja piittämättömyyttä. Sanonta on usein muodossa 'rynnistää kuin villisika', jolloin idiomien perässä käytetään verbiä *suru* 'tehdä'.

Seuraava idiomit on merkitykseltään lähes sama kuin yllä:

暴虎馮河

暴 *boo*, 'kamppaileminen', 'taistelemineen', (*on*-lukutapa)

虎 *tora*, 'tiikeri' – tässä esiintyy *on*-lukutavassaan *ko*

馮 *hyoo*, 'eteneminen', 'ylittäminen', (*on*-lukutapa)

河 *ga*, 'suuri joki' tässä merkityksessä 'Keltainenjoki', (*on*-lukutapa, soinnillistunut)

Booko hyooga, 'kukistaa tiikeri, ylittää Keltainenjoki'

Alun perin Kungfutsen teksteistä peräisin olevista sanapareista 'kukistaa tiikeri (aseettomana, paljain käsin)' ja 'ylittää Keltainenjoki (kävelen, kahlaten)' muodostuva idiomit, joka viittaa toimintaan, jossa jotakin tehdään 'vaaroista välittämättä', 'kohtaloa uhmaten' ja 'oman hengen uhalla'. Tämänkin idiomit viittaa toimijan rämäpäisyyteen, jota joskus nimitetään myös tyhmänrohkeudeksi.

Teksti: Pia Matilainen

YHDISTYKSEN JULKAISUT

HASHI (silta) on JKY:n vuosittainen japanilaisen kulttuurin eri alueita käsittelevä julkaisu, joka myös lähetetään jäsenille veloitusetta.

Irtonumeroiden jäsenhinta on 5 e, muut 7 e, paitsi numerot 20 -24 jäsenhinta 12 e, muut 13,50, sekä numero 25 -26 jäsenhinta 13 e, muut 15 e. Kaikkiin hintoihin lisätään postikulut. Kaikkia numeroita ei ole enää saatavissa

HASHIEN AIHEET

橋

Merkki (I) julkaisun nimen jälkeen tarkoittaa, että se on loppuunmyyty.

4. Japanilainen teatteritaide (I)
5. Historia ja yhteiskunta (I)
6. Kirjallisuutta
7. Käsittelee eri taidelajeja: musiikkia, elokuvaa, kirjallisuutta, arkkitehtuuria jne.
8. Ruokakulttuuri (I)
9. Kirjallisuutta mm. Chimako Tadan runoja, keskiajan sotaepiikkaa
10. 10-vuotisjuhlanro, mm. Heian-kauden kirjallisuutta, Zen- maalaustaiteen tyhjyys, Japani kansainvälistymisen paineessa.
- 11.-12. Japanilainen maailmankuva (I)
13. Vanhuus Japanissa
14. Tila ja maisema (I)
15. Japanilainen kuvaamataide (I)
16. Musiikki (I)
17. Japanin luonto (I)
18. Japanilainen tanssi (I)
19. Furo-sauna (I)
20. BU - Samurain ammatti
21. Silkki, savi ja sivellin
22. KEN - Linnat, haarniskat, mon
23. EN - Silta japanilaiseen puutarhaan
24. EIGA - Katsaus japanilaiseen elokuvaan
- 25-26 Tectaide/Runo

Tapio J. Tuomi:

JAPANILAIS-SUOMALAINEN KANJI-SANAKIRJA. UUSI, KORJATTU JA LAAJENNETTU PAINOS. NYT 5445 KANJEISTA MUODOSTETTUA ITSENÄISTÄ SANAA. Suomen- ja japanin-kieliset hakemistot, samoin hakemisto kanji- ja kiinalaisperäisille äänneasuille. Jäsenhintana 25 € + postikulut, muut 29 € postikulut.

Tadaaki Kawata: **JAPANIN KIELI**

Pitkään suosiossa ollut, ainoa suomenkielinen oppikirja. 196s.

Jäsenhintana 13,50 €, muut 15 €

Kasetti I 8,40 €, kasetti II 6,70 €

sanasto 4 € + postikulut.

Pirjo-Riitta Kousikko:
JAPANESE LITERATURE IN FINNISH LANGUAGE, BIBLIOGRAPHY

JAPANIN KIRJALLISUUS SUOMEN KIELELLÄ, BIBLIOGRAFIA (2000)

Erinomainen hakemisto suomennetusta japanilaisesta kirjallisuudesta kiinnostuneille, luettelot mm. teoksen, tekijän, genren ja kääntäjän mukaan. 80s.

Hinta 8,40 € + postikulut

TILAUSKUPONKI

Tilaa tällä kupongilla, osoite: PL 305, 00101 Helsinki.

Pankki: SAMPO 800018-78964437

HASHI _____ PINSSI _____

T. KAWATA: JAPANIN KIELI _____ SANASTO _____ KASETTI I _____ II _____

T.J. TUOMI: JAPANILAIS-SUOMALAINEN KANJI-SANAKIRJA _____

P.-R. KUUSIKKO: JAPANIN KIRJALLISUUS, BIBLIOGRAFIA _____

TILAAJAN NIMI _____

LÄHIOSOITE _____

POSTITOIMIPAikka _____ PUH/FAX _____

PÄIVÄMÄÄRÄ _____ ALLEKIRJOITUS _____

HARRASTUSPIIRIT 趣味サークル

Piirit kokoontuvat yhdistyksen kirjastossa, TOMOHIMASSA, Wecksellintie 6, ellei toisin mainita.

IKEBANA: Ilmoittautuminen ja tarkempi tieto: Laura Lappalainen. Puh. 09- 698 6496

KALLIGRAFIAA: TOMOHIMASSA

Ilmoittautuminen ja tarkempi tieto: Laura Lappalainen. Puh. 09- 698 6496

KALLIGRAFIA: Opettajana Yoko Kobayashi-Stjerna p. 09-724 6746.

KAUPPAKORKEAKOULULLA (Runebergink. 14-16) A-siiven 3.kerros, sali 307. Ilmoittautuminen mirja.paatero@iki.fi. Jos sinulla ei ole omaa kalligrafiasivellintä ym. välineitä. Ota joka tapauksessa mukaan esim. sanomalehti tai pari harjoituspaperiksi. Tussitahra-vaaran takia älä laittaudu parhaimpiisi.

JAPANINKIELI: Tiedustelut Pia Matilainen pia.matilainen@japaninkulttuuri.net

JAPANIN KESKUSTELU: Tiedustelut Midori Tsunoi 0400-462 079

KOKKAUSKURSSIT: Ravintola Koto, Kalevankatu 21, opettajana Kakuta-san.

Ilmoittautumiset Fred Kapri, p. 09- 692 2106 (k), 09- 6927522 (t).

Keittiöön mahtuu 7-8 henkilöä, kokatut herkut syödään paikan päällä!

Yhdistyksen kautta:

- japanikäännökset
- puhtaaksikirjoitukset
- käyntikortit
- kalligrafiat
- Japanin kulttuurin kurssit ja luennot kouluille, opistoille ja liikelaitoksille

Yhdistys välittää myös japaninkielistä opastusta.

Tiedustelut: 09-698 6496 (Puh/Fax)

JÄSENMAKSU (20 euroa)

(tilinro 800018-78964437) maksettaessa pyydämme aina ilmoittamaan pankkisiirron VIESTI-osiossa jäsenen nimen jäsenrekisterin ylläpidon helpottamiseksi. Kiitos!

Muuttuneet osoitetiedot toivomme lähetettävän postitse osoitteeseen: Japanilaisen kulttuurin ystävät ry., PL 305, 00101 Helsinki tai ulla.arjamaa@japaninkulttuuri.net

Oletko kiinnostunut liittymään Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry:n jäseneksi ? Täytä alla oleva lomake ja lähetä se osoitteella:

Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry
PL 305
00101 Helsinki

Jäsenmaksu on € 20
Pankkiyhteys: Sampo 800018-78964437

Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä jäsenlehti TOMO ja kulttuurijulkaisu HASHI postitetaan jäsenille veloituksetta.

JÄSENHAKEMUS

Nimi_____

Lähiosoite_____

Postinumero_____Postitoimipaikka_____

Puh._____Fax_____

e-mail_____

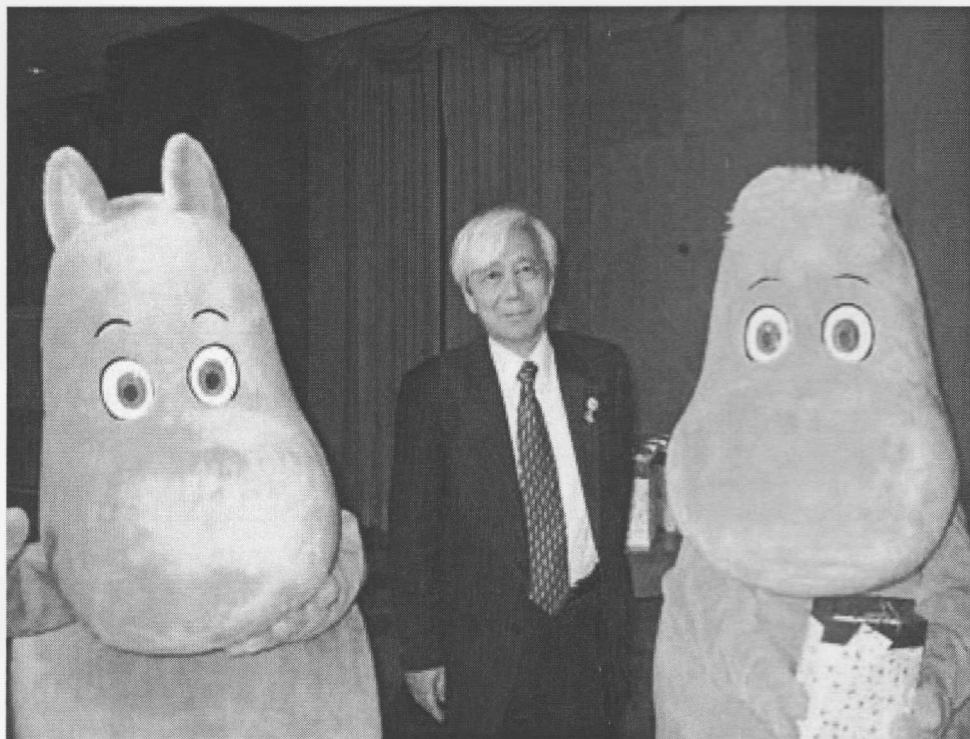
Kansalaisuus ellei Suomen_____

Ammatti tai oppiarvo (ei välttämätön)_____

Minua kiinnostaa erityisesti Japanin kulttuurissa:

Päiväys_____

Allekirjoitus_____

Kuva Liisa Nurminen: suurlähettiläs Kondo Shigeo
Expo-maailmannäyttely, Japani.